

ERDAL ÖZ

SİĞİRCİKLAR

 can

KÂĞIT KİTAPLAR

ERDAL ÖZ 26 Mart 1935'te Sivas, Yıldızeli'nde doğdu. Tokat Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde başladığı yüksek öğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde tamamladı. İstanbul'da üniversite çevresindeki arkadaşlarıyla birlikte *a dergisi*'ni çıkardı. İlk öykü kitabı *Yorğunlar*, 1960'ta *a dergisi* yayınları arasında çıktı. İlk romanı *Odalarda*, aynı yıl Varlık Yayınları'nca yayımlandı. 12 Mart Askerî Darbesi'yle başlayan karanlık dönemde siyasal görüşlerinden dolayı üç kez tutuklandı, hapis yattı, ama yargılanma sonucunda aklandı. 12 Mart döneminin baskılarını ve bu baskılara karşı direnişi işlediği *Yaralıсын* adlı romanıyla 1975 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. 1975-1981 yılları arasında Cem Yayınevi'nin Arkadaş Kitaplar adlı çocuk edebiyatı dizisini yönettikten sonra 1981'de Can Yayınları'nı kurdu. *Sular Ne Güzelse* adlı kitabıyla 1998 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Cam Kırıkları* adlı yapıtıyla 2001 Sedat Simavi Edebiyat Ödülünü aldı. *Kanayan* (1973) adlı öykü kitabında, *Deniz Gezmiş Anlatıyor* (1976) ve *Gülünün Solduğu Akşam* (1986) adlı anı-romanlarında, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idam kararı öncesindeki yaşantılarını ve kendi izlenimlerini dile getirdi. *Gülünün Solduğu Akşam*'a girmeyen notlar ve izlenimlerini 2003'te *Defterimde Kuş Sesleri*'nde topladı. SSCB gezisinin izlenimlerini içeren *Allı Turnam* (1976), 1998'de *Bir Gün Yine Allı Turnam* adıyla yeniden yayımlandı. *Havada Kar Sesi Var* adlı öykü kitabı 1987'de basıldı. *Dedem Korkut Öyküleri* (1979), *Alçacıktan Kar Yağar* (1982), *Babam Resim Yaptı* (2003) adlı üç çocuk kitabı yayımlandı. Erdal Öz'ü 6 Mayıs 2006 günü yitirdik.

BİR

Her şeye çocuksu gözlerle bakmayı daha unutmamış, seyrek saçları dibinden kesilmiş genç adam, yüzünü karartan on günlük sakalıyla tek kişilik hücrelerinde uzanmış yatıyordu. Tepesinde gece gündüz yanık duran yirmi beşlik cılız ampulün titrek teli, bakır parlaklığında idi. Yatağının başucundaki kirli ıslak duvarın tepesinde bırakılmış el kadar hava deliğinden içeri süzülen gün ışığı, ayakucundaki duvarla hücre kapısının birleştiği yerde küçük aydınlık bir leke bırakıyordu. On gündür bu alacakaranlık odacıkta neyi beklediğini, niye beklediğini bilmeden bekliyordu. Yalnızca helaya gitmek için kapısını açıyorlardı. Çok sıkışınca kadar bekliyor, hücrenin kapısını tıklatıp görevlilere haber veriyor, onlar da gönülleri isterse, söylene söylene gelip kapısını açıyor, hücrenin tam karşısındaki helaya geçmesine izin veriyorlardı. Kapısının dışına çıkınca sağına soluna bakması kesinlikle yasaktı.

Yemekler bile hücre kapısının deliğinden veriliyordu. Deliğin dik demir çubukları arasından önce bir parça ekmek, sonra bir kaşıkla birlikte, tutunca ele yağları bulaşan

bir teneke tabak, yan çevrilerek, diklemesine içeri uzatılıyor, sonra bu delikteki iki demir çubuk arasından içeri sokulabilecek büyüklükte yapılmış kara bir kepçeyle yemek boşaltılıyordu tabağa.

Verilen yemekleri yiyememişti ilk günler. Boşalmamış tabağını dışarı vermek de güç olmuştu. Görevlilerin kaldırıp dışarıdan kapı deliğine yanaştırdıkları büyücek bir kovaya tabağındaki artık yemeği kaşık kaşık boşaltmak zorunda kalmıştı. Azarlanmıştı. Bu yüzden getirilen yemeği çoğu kez almamış, geri çevirmişti. Böylece helaya gidişlerini de oldukça azaltmıştı.

Hücresi bir yatak boyundaydı. Kapısı içeri doğru açılıyordu. Kapının açılacağı genişlikte bir boşluk kalıyordu yatağının önünde. Yatağına kaçamak uzanamadığı saatlerde, bir yatak boyundaki, kapı genişliğindeki bu beton boşlukta yürüyordu. İki buçuk adımda bir dönmek zorunda kalışı yüzünden geceleri yatınca dizkapaklarının sızladığını duyar olmuştu.

4 Ama iki gün önce ilk kez hücrelerinden dışarı çıkarılmış, sağına soluna bakmaması, başını işinden kaldırdığı görülürse kafasının patlatılacağı belirtilerek eline tutuşturulan sapı gevşek, çamur gibi bir çuval eskisiyle günün ilk saatlerinde koridoru paspaslama görevi ona verilmişti. Upuzun bir koridordu. Islak paspası koridor boyunca bastırarak ileri geri sürerken, başını kaldırmadan da olsa, yan yana sıralanmış bir dizi odacıklar görmüştü. Hepsinde kapatılmış birileri var gibiydi. Kapıların önlerini paspaslarken içerideki öksürük seslerini, ayak seslerini duymuştu. Koridorun temizliği bitince, kendi hücresinin tam karşısındaki helayı da uzun uzun temizletmişlerdi ona. Sevmişti bu işi, isteseler her gün yapabilirdi. Helanın musluğunda elini yüzünü yıkayabilmiş, musluğun altına başını sokabilmiş, serinleyebilmişti.

Yan yana dizili odacıklarda yürüyenlerin derinden gelen ayak sesleri değişik uzaklıklardan değişik anlamlar getiriyordu. Kimi terliğini ya da terlik gibi kullandığı ayakkabısını sürüyerek, yenik düşmüş bir tavırla ya da her şeyi kabul edilmiş bir alışkanlık içinde, ağır, küçük, üşengen adımlarla,

—
© 1985, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: *Kanayan* içinde, 1985

Kâğıt Kitaplar dizisinde 1. basım: Kasım 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: FARUK DUMAN

Kitap ve Kapak Tasarımı: UTKU LOMLU, LOM CREATIVE

Mizanpaj Uygulama: BAHAR KURU YEREK

Çizimler: ERDAL ÖZ (1972'de Ankara'da, Mamak Cezaevi'nde çizilmiştir)

Baskı: TÜRKMENLER MATBAACILIK REKLAM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18 Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN: 978-975-07-3627-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750736278 | yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ERDAL ÖZ

SIĞIRCIKLAR

GECE SAATLERİNİN dışında, burnunun dibinde serili duran bomboş yatağa gündüzleri bile uzanamayacak, belli saatlerde verilen yemeğin dışında hiçbir şey yiyemeyecek, bir bardak sıcak çay içemeyecek, alışkınsa günlerce sigarasızlık çekecekti. Sıkışınca helaya gitmek için kapısını tıklatacak, konuşmayacak, şarkı mırıldanmayacak, ıslık çalmayacaktı. Ölenemediği için olsa gerek, yalnızca düşünebilecek, özleyebilecekti.

* * *

5 TL
KDV DAHİL

